

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

46. ČÍSLO / IX. ROČNÍK

7,50 Kč (10 Sk)

18. LISTOPADU 2001

Z obsahu:

**Všechny národy,
klaňte se Hospodinu**
Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci

31. 10. 2001

- strana 2 -

Olivier Messiaen

...člověk, kterého mnozí
označují za génia, on sám
ale záviděl stavitelům
středověkých katedrál
jejich anonymitu...

- strana 4 -

Hudba, hudba, hudba

Odile Haumonté

- strana 6 -

Dar sluchu

Aida Faure

- strana 7 -

Oceán a škeblička (2)

- strana 8 -

»Hodnotová svoboda«

moderní vědy

- strana 10 -

Bez svobody není lásky

Prof. Dr. Max Thürkauf

- strana 10 -

Nad majetkem církví

se zavírá voda?

Jiří Karas

- strana 13 -

**Žili obyčejný život
neobyčejným
způsobem**

Z homilie Jana Pavla II.

21. 10. 2001 při

blahořečení manželů

Ludvíka a Marie Beltrame

Quattrocchiových

- strana 14 -

*Ty mluvíš hudbou k Bohu: On ti
hudbou odpoví. (O. Messiaen, str. 4)*

Všechny národy, klaňte se Hospodinu

Opravdu, ty jsi Bůh skrytý. (Iz 45,15) Tento verš, který uvádí kantikum vložené do pátečních ranních chval v žaltáři 1. týdne, je pojat jako meditace Druhého Izaiáše o Boží velikosti zjevené ve stvoření a v dějinách: Bůh, který se zjevuje, i když zůstává skrytý v neproniknutelnosti svého tajemství. On je povytce *Deus absconditus* (Bůh skrytý). Žádná myšlenka ho nemůže pojmut. Člověk může jen rozjímat o jeho přítomnosti ve vesmíru, sledovat nějak jeho stopy a padnout před ním na tvář v klanění a ve chvále.

Nečekané osvobození

Historické pozadí, z kterého se rodí toto rozjímaní, je ono překvapující osvobození, které Bůh zajistil svému národu v babylonském zajetí. Kdo by si byl pomyslel, že vyhnanci z Izraele se budou moci vrátit do vlasti? Při pohledu na moc Babylonie si mohli jen zoufat. A hle, veliká zvěst, Boží překvapení, které se zachvívá v prorokových slovech: Jak za doby exodu, Bůh zasáhne. A jestliže tehdy zlomil strašnými tresty faraonův odpor, nyní si zvolil krále Kýra, aby rozpráší babylonskou moc a obnovil svobodu Izraele.

Skrytý Pán dějin

Ty jsi Bůh skrytý, Bůh Izraele, spasitel. (Iz 45,15) Těmito slovy prorok vyzývá k uznání Boha, který působí v dějinách, i když se neobjevuje v prvním plánu. Řekli bychom, že »stojí za kulisami«. On je tajemným a neviditelným režisérem, který respektuje svobodu svých tvorů, ale současně drží v ruce niti světových událostí. **Jistota Božeho prozřetelnostního jednání je zdrojem naděje** pro věřícího, který umí počítat s trvalou přítomností toho, jenž vytvořil zemi a je její základem (Iz 45,18).

Jedinečný Hospodin

Tvůrčí akt není totiž pouhou epizodou, která se ztrácí v noci času, takže svět po tomto počátku by se musel cítit ponechán sám sobě. **Bůh pečuje bez ustání o bytí tvorstva, které vyšlo z jeho ruky.** Uznávat ho znamená také vyznávat jeho jedinečnost: *Nejsem snad já, Hospodin? Mimo mne není jiný Bůh.* (Iz 45,21) Bůh je povytce Jediný. Nic se mu nevyrovná. Všechno je mu podřízeno. Z toho vyplývá i zavržení

modloslužby, o které prorok vyhlašuje přísná slova: *Bez rozumu jsou ti, kdo nosí své dřevěné modly a modlí se k nějakému bohu, jenž nemůže spasit.* (Iz 45,20) Jak je možno klanět se lidskému výrobku?

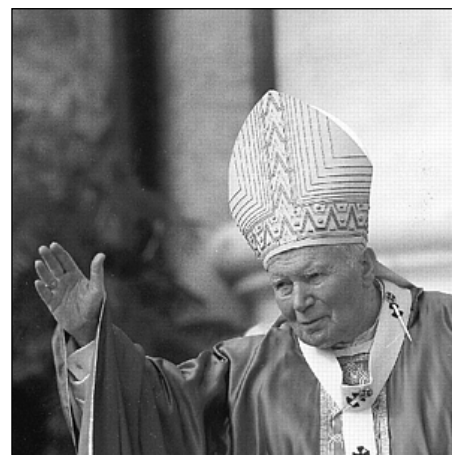
Zavržená modloslužba

Pro dnešní citlivost by se mohla tato polemika jevit jako přehnaná, jako by si brala na mušku obrazy jako takové a nepostřehla, že jim může být přidělena symbolická hodnota srovnatelná s duchovním klaněním jedinému Bohu. Jistě, je zde ve hře pedagogická moudrost Boží, která přísnou kázní a vyloučením obrazů chrání historicky Izrael před nákazou polyteismu. Církev, která vychází z tváře Boha, který se zjevil v Kristově vtělení, uznala v Druhém nicejském koncilu možnost používat svaté obrazy, i když chápe jejich hodnotu zásadně jako vztažnou.

Nicméně trvá důležitost tohoto prorockého napomenutí v souvislosti se všemi formami modloslužby, která spíše než ve vlastním používání obrazů je často skrytá v chování, ve kterém jsou lidé a věci pokládáni za absolutní hodnoty, které nahrazují samotného Boha.

Neoddiskutovatelný Boží zásah

Z oblasti stvoření nás hymnus přenáší na půdu dějin, kde mohl Izrael tolikrát zakusit Boží dobrotivou a milosrdnou moc, jeho věrnost a jeho prozřetelnost. Zvláště ve vysvobození z exilu se ještě jednou ukázala láska Boha k jeho lidu a stalo se to způsobem tak zjevným a překvapujícím, že prorok volá za svědky ty z národů, kteří přežili. Zve je, aby promluvili, jestli mohou: *Shromážděte se a přijďte, kdo jste vyvázli z národů.* (Iz 45,20) Závěr, k němuž prorok

dospěje, je, že Boží zákrok ve prospěch Izraele je neoddiskutovatelný.

Univerzální Boží láska

Vynořuje se tedy velkolepá univerzalistická perspektiva. Bůh vyhlašuje: *Obrátte se ke mně a dejte se spasit, všechny končiny země. Neboť já jsem Bůh a nikdo jiný.* (Iz 45,22) Z toho je jasné, že zalíbení, s jakým si Bůh vybral Izrael za svůj národ, není aktem výlučným, nýbrž spíše aktem lásky, která je určena, aby obdarovala celé lidstvo.

Tak se profiluje již ve Starém zákoně ona »svátostná« koncepte dějin spásy, která vidí ve zvláštním vyvolení synů Abrahámových a pak učedníků Kristových v Církvi nikoliv privilegium, které se »uzavírá« a »vylučuje«, nýbrž znamení a nástroj univerzální lásky.

Misijní výzva ranních chval

Výzva ke klanění a nabídka spásy se týká všech národů: *Každé koleno se mi bude klanět, přísahat bude každý jazyk.* (Iz 45,23) Čistá tato slova křesťanskou optikou znamená přejít v mysli k plnému zjevení v Novém zákoně, který ukazuje v Kristu na *Jméno, které je nade všechna jména* (Fil 2,9), že totiž při jménu *Ježíš musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.* (Fil 2,10-11)

Naše ranní chvály se tímto kantikem rozšiřují do dimenzí vesmíru a obracejí se také k těm, kteří dosud neměli milost poznat Krista. Jsou to chvály, které se stávají »misijními« a nutí nás kráčet po všech cestách a hlásat, že Bůh se zjevil v Ježíši jako Spasitel světa.

Bolletino Vaticano 31. 10. 2001
Mezititulky a zvýraznění
redakce Světla

Příležitost ke svědectví

Zamyšlení nad dnešními liturgickými texty

Když vytrváte, zachráníte svou duši

Úryvek evangelia, který je vybrán pro dnešní neděli, si přečti obzvláště pozorně. Vyhledeji Ježíše v jeruzalémském chrámě, jehož krása a vznešenost vyvolala u Mistra doprovod nadšení, ale Ježíše naplnila smutkem. Cítí povinnost říct posluchačům krutou pravdu: tento chrám bude do základů rozbořen.

Přítomní reagují otázkou, která asi napadá i tebe. Kdy to bude? Neměli by se ptát spíše na důvody a na možnosti, jak odvrátit hrozící zlo? Oni se však ptají na dobu, protože myslí na sebe. Chtějí totiž vědět, zda se to bude týkat také jich samých, nebo je to záležitost až budoucích pokolení.

Ježíš však nemá na mysli jen neštěstí, jaké představuje zboření chrámu. Varuje v první řadě před zkázou, která ohrožuje i ty, kteří se nedozijí předpověděných hrůz. Varuje před učením falešných proroků, kteří budou přicházet a vydávat se za Krista: dejte si pozor, nechoďte za nimi, nedejte se svést! Již dříve varoval všechny, kteří by se odvážili změnit i to nejmenší přikázání z těch, kterým on sám učil.⁽¹⁾ Z toho poznáváš, jak mu leží na srdci čistota a neporušenost jeho učení. Každý, kdo si osobuje právo je měnit, přizpůsobovat rozmáhající se pohodlnosti, smyslnosti, žádostivé požívačnosti a nekázní, osobuje si rouhavě autoritu, která náleží jedině Pánu. Bude jich mnoho, budou i takoví, kteří tě budou posílat do jejich náručí, když ti budou namlouvat, že je lhotejné, koho se přidržíš. Nechoď za nimi, nedej se svést!

Pro ty, kteří zůstanou Ježíšovi věrni, má Mistr slova veliké **útěchy**. Neděste se! To, co vám předpovídám o budoucích katastrofách, neříkám proto, abych vás děsil, nýbrž povzbudil. Ano, budete svědky válek, revolucí, bratrovražedných bojů, budete svědky velikých zemětřesení, hladu, epidemii i zvláštních znamení, ale neděste se.

Co myslíš, schází ještě některý z těch předpověděných příznaků? Jestliže ne, je čas být připraven, abys mohl vydat Ježíšovi svědectví. Budou tě nenávidět pro tvou věrnost Ježíšovu jménu, budou

ti dávat nelichotivé přívlastky, budou tě osočovat, pomlouvat, diskriminovat, mohou tě i zabít. Dočkáš se překvapivě takového přístupu třeba i od těch nejbližších a přátel. Neděš se. Ani vlas z tvé hlavy se neztratí. Nedáš-li se svést a vytrváš, zachrániš svou duši.

Ptáš se, proč to všechno? Abys měl příležitost k svědectví. Není obtížné svědčit v prostředí, které je stejného smýšlení. Mistrovou ozdobou a slávou jsou ti, kteří o něm svědčí i v krajním protivenství. Bůh respektuje vůli těch, kteří zneužívají vlastní svobody, aby ukojili svou pýchu. Oni potom ale nesou vedle sebe ty, kteří je svou věrností usvědčují z omylů a ze zrady. I Ježíš byl předmětem nenávisti a zášti ze stejných důvodů. Není to tedy situace, která patří až do posledních dnů. Krev mučedníků zúrodňuje křesťanství po celou dobu jeho historie od dob despotických císařů až do současné epochy, která si nalhává, že je epochou svobody, tolerance a respektování člověka a jeho důstojnosti. Pronásledování až do krajnosti, není něco vzdáleného ani časem, ani místem: *Ale Hospodin je s tebou, neboj se, co by ti mohl udělat člověk?*⁽²⁾

Ještě ti záleží na tom, dovědět se, kdy se to stane? Ta otázka se stane úplně zbytečnou, začneš-li vydávat svědectví **každým okamžikem svého života**. Oslavuj Boha již nyní svou vytrvalou **věrností** uprostřed každodenní všednosti, oslavuj Boha svou neochvějnou **důvěrou** za všech okolností. Je to cesta, po které kráčela po celý život Královna mučedníků. Snášet nekrvavé mučednictví, které ji dovedlo až na Golgotu, se učila v nazaretském domku minutu za minutou pokornou věrností povolání, které jí určil Pán. Zve tě, věrná duše, s takovou naléhavostí a vytrvalostí, abys ji následovala, protože její cesta je spolehlivá a dokonale oslavila nebeského Otce. Odevzdej se jí zcela a bez výhrady i se svou dosavadní liknavostí, malomyslností, se svou zbabělostí a strachem. Je dobře, že si nejsi jista sama sebou. Musíš se přesvědčit, že *pouze Hospodin je tvoje síla a statečnost*.⁽³⁾

Hle, přijde den, který plane jako pec, strništěm se stanou všichni zpupní...den, který přijde, je spálí... Ale vám, kteří se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti, spása je na jeho křídlech. Tak praví Hospodin zástupů.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mat 5,19; ⁽²⁾ srov. Resp. žalm 118

⁽³⁾ tamtéž

Liturgická čtení

1. čtení - Mal 3,19-20a

Hle, přijde den, který plane jako pec, slámou se stanou všichni zpupní, všichni, kdo se dopouštějí bezbožnosti; den, který přijde, je spálí - praví Hospodin zástupů - že po nich nezůstane kořen ani větev. Ale vám, kdo ctíte mé jméno, vzejde slunce spravedlnosti, které má záchranu na svých křídlech.

2. čtení - 2 Sol 3,7-12

Bratři! Víte, jak nás máte napodobovat. Když jsme byli u vás, nezháleli jsme, ani jsme chleba nejedli od nikoho zadarmo. Naopak: ve dne v noci jsme se lopotili, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž. Ne že bychom na to neměli právo, ale dáváme vám samy sebe za vzor, který byste mohli napodobovat. Ano, už tehdy, když jsme byli u vás, přikázali jsme vám: „Kdo nechce pracovat, ať nejí.“ A teď slyšíme, že někteří z vás žijí zahálčivě a vůbec nepracují, ale jsou velmi zaměstnaní věcmi, do kterých jim nic není. Takovým lidem důrazně přikazujeme mocí, kterou máme od Pána Ježíše Krista, aby v klidu pracovali a jedli chléb, na který si sami vydělají.

Evangelium - Lk 21,5-19

Když někteří mluvili o chrámu, jakými krásnými kameny a pamětními dary je ozdoben, řekl Ježíš: „Přijdou dny, kdy z toho, co vidíte, nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozbořeno.“ Zeptali se ho: „Mistře, kdypak se to stane? A jaké bude znamení, že to už nastává?“ Odpověděl: „Dejte si pozor, abyste se nenechali svést! Mnozí lidé totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‚Já jsem to!‘ a ‚Ten čas je tady!‘ Nechoďte za nimi! Až pak uslyšíte o válkách a vzpouřích, neděste se, neboť to se musí stát napřed, ale nebude hned konec.“ Potom jim řekl: „Povstane národ proti národu a království proti království, budou velká zemětřesení, na různých místech hlad a mor, hrozné úkazy a velká znamení na nebi.

Ale před tím vším vztáhnou na vás ruce, budou vás pronásledovat, vydávat synagogám na soud a do vězení, budou vás předvádět před krále a vladaře pro mé jméno. To vám dá příležitost k svědectví. Vezměte si tedy k srdci toto: Nepřipravujte se předem, jak se hájit. Vždyť já vám dám výmluvnost i moudrost, které nedovedou odolat ani odporovat žádní vaši protivníci. Budete zrazováni i od vlastních rodičů a sourozenců, příbuzných a přátel a některé z vás usmrtí. Budete pro mé jméno ode všech nenáviděni. Ale ani vlas z hlavy se vám neztratí. Vytrvalostí zachráníte svou duši.“

Olivier Messiaen

10. 12. 1908 – 28. 4. 1992

Hudebník, který vyznává, že převážná část jeho díla je spojena s »meditací nad pravdami katolické víry« a že čerpal »z nevyčerpatelných zdrojů Bible, misálu, církevních Otců a „Následování Krista“. « Skladatel, který byl vynikajícím znalcem ptáku a ve svém díle propůjčoval hudební hlas drozdům. Učitel, kterého si jeho žáci cení pro jeho otevřenost a neutuchající zvědavost. Člověk, kterého mnozí označují za génia, on sám ale záviděl stavitelům středověkých katedrál jejich anonymitu.

Je řeč o Olivieru Messiaenovi. Klíčové slovo, které určuje jeho život a jeho dílo, je víra. Od svých dvaceti let označuje sám sebe jako »katolického hudebníka«. Bez falešné pokory také přiznává: »Pokoušel jsem se být křesťanským hudebníkem a vyzpívat svou víru, aniž by se mi to podařilo, jistě proto, že jsem toho nebyl hoděn.«

Narodil se 10. prosince 1908 v Avignonu. Jeho otec Pierre byl učitelem angličtiny, překladatelem Shakespeara a spisovatelem. Jeho matkou byla básnička Cecilie Sauvage, která měla rozhodující vliv na jeho formaci: »Je jisté, že do atmosféry poezie a světa pohádek mě vtáhla matka (...), která je původcem všeho, co jsem později udělal.« Ve věku 75 let Messiaen řekne: »Moji rodiče nebyli ani muzikální, ani obzvláště zbožní, ale já jsem se narodil pod dvojhvězdičkou hudby a katolické víry.« Vždy znovu zdůrazňuje samozřejmost víry: »Já jsem byl vždy věřící«, nebo: »Měl jsem štěstí, že jsem byl katolík, narodil jsem se věřící a stalo se, že od dětství na mě hluboce působily posvátné texty.« Nebo »narodil jsem se věřící. Snad bych nic nebyl složil, kdyby mně nebyla dána právě tato milost.«

Již v osmi letech začíná komponovat. Jako jedenáctiletý je žákem pařížské konzervatoře. Tam studuje až do roku 1930, navazuje kontakt s významnými umělci své doby a zveřejňuje

Věřím, že je tisíc možností, jak se stát svatým, že král nebo prezident, který si přeje vykonávat svůj úřad vážně, může se jím stát.

O. Messiaen

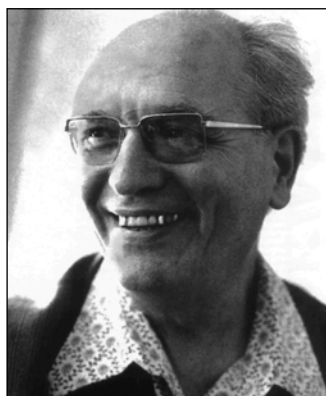
své kompozice, které budí pozornost.

Hra na varhany

Roku 1931 přijímá místo varhaníka velkých varhan u Nejsvětější Trojice v Paříži. Tuto službu zajišťuje Messiaen 61 let. Zde, u velkých varhan v Nejsvětější Trojici, se současně cítí doma. Je to místo duchovního i hudebního zakořenění, práce i vnitřního usebrání, ve kterém se podle vlastních slov cítí jako »s bohoslužbou svázané farní dítě« v »jednotě s liturgií«: »Jsem jako varhaník zavázán k tomu, abych měl účast na bohoslužbách. V tomto směru jsem těsně spjat s tím, co se děje na oltáři, téměř jako kněz... Během mše svaté mám účast na tajemství, které se rozvíjí v požehnání chleba a vína... Je zde přítomná Nejsvětější Svátost, zatímco já improvizuji a vím, že to, co za těchto okolností vytvářím, je lepší než na koncertě.«

Posluchači, kteří ho zažili, třeba jak improvizoval o velikonoční noci, dokážou o tom vyprávět, jak životný byl za zvuků Messiaenových varhan příběh o stvoření světa, jak bylo viditelné to, co vyvolávaly tóny.

Toto silně liturgicky poznamenané myšlení vyzařuje z celé jeho tvorby. Farář, který jej znal v posledních dvaceti letech jeho života, konstatoval: »Messiaen

nebyl povolán ke kněžství, ale měl duši kněze.«

Ptačí zpěv

Během druhé světové války upadl Messiaen do německého válečného zajetí. Spoluvězni dosvědčují, jak blahodárně, milosrdně působil na své druhy v jejich nouzi. Tam ve slezském táboře zkomponoval později proslavený *Quatuor pour la fin du temps* (Kvartet pro konec časů): dílo inspirované slovy Zjevení sv. Jana (10. kap.), dílo, které je modlitbou a zpěvem uprostřed hladu, zimy a pomíjivosti. Od jednoho německého důstojníka dostal notový papír, v jednom baráku pro kněze si zařídil malé místo pro komponování. Dílo mělo prapremiéru v táboře, účinkující byli spoluzajatci. »Bylo nás 30 000 zajatců,« vypravuje Messiaen. »Čtyři interpreti hráli na poničených nástrojích... posluchači se skládali z příslušníků všech sociálních vrstev: kněží, lékařů, maloměšťáků, vojáků z povolání, dělníků a sedláků.« Violoncellista tehdejšího provedení vzpomíná: »Tábor ve Zhořelci... barák č. 27b, naše divadlo... venku noc, sníh a bída... zde zázrak, *Kvartet pro konec časů* nás unáší do ráje, pozvedá nás z tohoto nakaženého světa – nekonečný dík našemu milému Olivierovi, básníku věčné čistoty.«

Po vojenské službě a zajetí stává se Messiaen v roce 1942 profesorem pařížské konzervatoře. Později proslavení hudebníci jsou jeho žáky. Dokáže nadchnout své žáky, ať už

jde o rytmiku gregoriánského chorálu, indickou hudbu, Mozartovy klavírní koncerty, či současnou hudbu: »Messiaen probouzel mrtvé.« Ale »nikdy v mé přítomnosti nemluvil neuctivě o práci druhých (ví však, že druzí mluvili neuctivě o něm). Je vždy přátelský, i když jeho život je tvrdý.« (Bývalý žák Stockhausen.)

Aby vyjádřil to, co jím hýbá, vyvíjí Messiaen krok za krokem bohatou hudební řeč. Vydatnou inspiraci je mu ptačí zpěv. Ptačí hlasy se svou nevyčerpatelnou mnohotvárností jsou pro něho obrazem krásy a radosti tvorstva. Procestoval téměř všechny kontinenty a zaznamenal tisíce ptačích hlasů, které zabydly hlavně ve čtyřicátých letech jeho skladby. Jak uvědoměle konal toto studium, které v podstatě nebylo ničím jiným než zkoumáním krásy stvoření, a tedy oslavou Stvořitele, dává nám poznat následující poznámka: »Nejdříve je třeba mít k dispozici velký počet záznamů, abychom získali ideálního ptáka, například drozd zpěvný je jeden z nejkrásnějších ptáků a pěvců v Evropě. Má zvláštní styl, který se vyznačuje trojdílným opakováním: zpívá svou sloku třikrát po sobě a pokaždé se liší jedna od druhé markantním rytmem i zabarvením melodického zvuku. To znamená, že barva zvuku je u každé sloky odlišná a také rytmy jsou v každé sloce odlišné. Sloka se třikrát opakuje a příští den jsou to jiné sloky, které se také třikrát opakují, ale pak jsou jednou provždy nenávratně pryč, není možné je znovu zaslechnout. Je třeba narazit na ideálního drozda, a když jsme jich vyslechli stovky, musíme znát všechny možnosti tvorby slok, abychom je shrnuli do odpovídajícího krátkého časového prostoru jako normální sólo.«

Zdá se zcela přirozené, že Messiaenova láska ke stvoření, jeho nadšení pro kameny, zvony, hvězdy, hory, duhy zaznívá

jako v jednom velkém souzvuku v opeře *Svatý František z Assisi*. V nejdělním obraze opery, inspirovaném slavným světcovým kázáním ptákům, rozmlouvají František a ptáci mezi sebou. A v Messiaenově hudbě se stává z kázání obdivuhodný, čas překračující souzvuk kázání, zpěvu a křesťanské chvály.

Že síla hudebního klanění procházela zkouškami, rozumí se samo sebou. Tak prožívá duševní chorobu a smrt své první ženy, Kláry Delbosové, nadané houslistky, která mu darovala syna. Anebo pokud jde o jeho dílo: Navzdory mezinárodním vyznamenáním a uváděním jeho děl (město Kolín n. R. mu v rámci dómského jubilea věnovalo velkou posmrtnou přehlídku jeho tvorby), zůstává tento velikán své doby osamocen a nepochopen. Sám shrnul své čtyři životní tragédie: »První spočívá v tom, že jako věřící skladatel jsem promlouval k ateistům o víře. Ale jak mi měli porozumět? Moje druhá tragédie je v tom, že jsem jako ornitolog hovořil o ptácích lidem, kteří žijí ve městech, kteří nikdy nevstali ve čtyři hodiny ráno, aby naslouchali ptákům na venkově. Vidí jen ošklivé holuby na ulicích a vrabce na trávnících, ale vůbec nevědí, co je to ptačí zpěv. A zde je moje třetí tragédie: Když slyším zvuky, vidím duchovně barvy. Řekl jsem to veřejně, opakoval jsem to před kritikou, vysvětloval jsem to svým žákům, ale nikdo tomu nevěnoval víry. Mohu tak bohatě užívat ve své hudbě barvy, které posluchači slyší, ale nic nevidí. Pokud jde o moji čtvrtou tragédii, ta není tak špatná, spočívá v politováníhodném neporozumění. Jsem rytmik a kladu důraz na toto označení. Ale mnozí lidé věří, že pod rytmem je třeba chápat pravidelné časové hodnoty vojenského kroku...«

Ale Messiaen by nebyl Messiaenem bez síly své naděje. My všichni jsme jako Petr ma-

lověrní a pochybovači. A přece: »Musíme stále znovu usilovat o nové, nezoufat a neutápět se.«

Sláva

»Svou víru jsem posiloval četbou. Ze 7 000 svazů mé knihovny 1 000 pojednává o teologii. Všechny jsem je důkladně přečetl a mohu držet krok s teologem.« Messiaen teolog, Messiaen, který stále cituje biblické texty a nazývá Zjevení svatého Jana nejkrásnější a všechny ostatní ovládající knihou, Messiaen je pěvcem skutečnosti stvoření. Tato skutečnost, když ji pojímáme kontemplativně, to znamená v její plnosti, oslňuje. »Bůh nás oslňuje přemírou pravdy,« jak říká sv. Tomáš Akvinský. Toto štěstí oslnění nachází Messiaen ve slavném Grünewaldově zob-

razení Kristova zmrtvýchvstání: »Co Matouš Grünewald vytvořil, když chtěl na isenheimském oltáři namalovat Kristovo zmrtvýchvstání? *Můj Otče, já jsem vstal, jsem znovu u Tebe!* Tento triumf, tento výkřik radosti je v majestátně osvětleném obličejí, v rozletu paží a nohou, v mimořádném zřazení plátna, v bouřlivém větru a v hvězdnaté noci, ale především v duze, modrozeleném, rudém a zlatém kruhu, který, jak se zdá, vzniká z Kristovy postavy a jeho odlesk ozařuje a prosvětluje celý oděv. To je světlo, o kterém mluví Jan: *Světlo ve tmě svítí a tma ho nepojala.*«

Toto světlo duhy, tuto plnost Hospodinovy slávy, tuto symfonii barev a zvuků nachází Messiaen rovněž ve středověkých chrámových oknech a v slavně

Messiaen zapisuje zpěv ptáků

Čemu věřím? To je možno říct rychle a je tím rázem řečeno všechno: Věřím v Boha.

Moje dílo je náboženské dílo stvořené z chvály a kontemplace.

O. Messiaen

21. kapitole Apokalypsy, kde se popisuje nové nebeské město. Messiaen nezná únavy při hlásání naděje na toto věčné štěstí, které se nám již zde jako v zrcadle ukazuje.

Když byl ještě dítě, vzali ho rodiče jednoho dne do *Saint Chapelle*, která je proslavená svými chrámovými okny. Dítě bylo uchváčeno hrou světél v okeních sklech. Tento úžasný dojem Messiaena nikdy neopustil. A jeho tóny byly rozhodujícím prostředkem, jak tyto barvy nebeského města opěvovat a zviditelnit, je to hudba nebeské duhy, hudba, která chce být »hudbou chrámových oken«:

Všechno toto oslnění je velkou lekcí. Ukazuje nám, že Bůh je mimo slova, myšlenky a koncepty, mimo tuto zemi a naše slunce, mimo tisíce hvězd, mimo čas a prostor, přede všemi věcmi, které jsou v něm zavěšeny... A když hudební malířství a barevná hudba, zvučící barvy ho chválí, přemoženy světlem, a pění ve slavném chvalozpěvu Gloria, který říká Bohu a Kristu: *Ty jediný jsi svatý, Ty jediný jsi svrchovaný, v nedosažitelné výši, a když to dělají, pomáhají nám, abychom lépe žili, lépe připravovali svou smrt, své zmrtvýchvstání a nový život, který nás čeká. Ony jsou vynikajícím průchodem, vynikající předehrou k neviditelnému a neviditelnému.*

Literatura: Olivier Messiaen: Das himmlische Jerusalem Forum Guardini 1998 Almut Röbler: Beiträge zur Geistigen Welt Olivier Messiaens, Duisburg 1984

Hudba, hudba, hudba

Bible a hudba

Celý vesmír zní hudbou. Proto také hudba zaznívá v celém Písmu svatém i v dějinách člověka, provází jeho vítězství i porážky, je s ním při slavnostních i smutných událostech. Je sice pravda, že naše chvála nemůže nic přidat k Boží velikosti, jak zpíváme ve čtvrté prefaci pro všední den, ale současně platí, že tato chvála přináší požehnání a spásu. Lidé to vždy věděli. Proto se od dávnověku zvedá ustavičně zpěv k Bohu, aby Stvořiteli všeho světa přednášel naši chválu i naše prosby.

Na počátku, když Bůh stvořil nebe a zemi, byla země pustá a prázdná a *Duch Boží se vznášel nad vodami* (Gen 1,2). Hukot větru byl první hudbou v mlčením vesmíru, zpěv Ducha svatého, který ohlašoval přicházející světlo. Druhý den se objevil s oceánem zpěv vln, třetí den šum listů ve větru. Pátý den spatřil hemžení živých bytostí a slyšel první zpěv ptáků.

Pak se objevil člověk jako muž a žena a také had. Podle tradice stanovil Bůh večer šestého dne po pádu do hříchu sobotní klid, aby potěšil Adama, protože ztratil své místo v ráji. Tehdy zanotoval Adam slova, která tvoří později obsah 92. žalmu; a tak přišla na svět hudba.

David, král pěvců

V Bibli je jedno jméno, které se pak objevuje znovu a znovu, a je to král David, pěvec a žalmista. Jako mladík byl vybrán, aby hrál na citeru a tím rozptyloval krále Saula, když ho přepadla trudnomyslnost: *Jakmile zlý duch přepadl Saula, vzal David citeru a hrál na ni; Saul pocítil úlevu, vedlo se mu opět dobře a zlý duch od něho odstoupil.* (srov. 1 Sam 16,23) Když se David stal králem, staral se o to, aby bohoslužebné obřady byly naplněny novým leskem; slav-

nost přenesení archy úmluvy do Jeruzaléma byla co do vznešenosti nepřekonaná: *David a celý dům Izraele tančil a zpíval před Hospodinem za doprovodu citer, harf a bubnů, chřestítek a cymbálů.* (2 Sam 6,5) Podle židovských komentářů zavěšoval David harfu nad svou hlavou, i když spal. Tak se stalo, že o půlnoci božský dech rozvzručil struny nástroje. Krása melodie krále probudila a složil své nejkrásnější žalmy. Celý národ se probudil, když slyšel zpívat krále, a začal spolu s ním chválit Boha.

Davidovi samému nebylo souzeno, aby zbudoval chrám, ale dělal k tomu přípravy. Určil zpěváky pro službu v chrámu, kteří *hráli na citory, harfy a cymbály* (1 Král 25,1), celkem 288 mužů.

Nová píseň

Židovská tradice má za to, že je jen deset písní, které jsou hodny, aby se zpívaly na tomto světě: První je zpěv Adama po pádu (Ž 92), druhá hlas Mojžíše a dětí Izraele po přechodu Rudého moře (Ex 15,1), třetí zpívali po zázraku s vodou na poušti (Nm 21,17), čtvrtou zapěl Mojžíš ve chvíli své smrti (Dt 32,1), pátá pochází od Jozua, když pozastavil běh slunce (Joz 10,12), šestou zpívala Debora, když byl Sísera vydán do jejich rukou (Sd 5,1), sedmou zapěla Anna, když jí byl darován Samuel (1 Sam 2,1), osmou zpíval David pro zázraky Hospodinovy (2 Sam 22,1), devátá je Píseň písní, která převyšuje všechny ostatní.

Desátá ještě neexistuje, děti Izraele ji budou zpívat, až se vrátí z exilu (Iz 30,29): je to nová píseň, kterou ohlašují žalmy, píseň Mesiáše. Mohli bychom za tuto píseň pokládat Mariin Magnificat, který dává rozkvést naději (Lk 1,46-55). Apokalypsa hovoří o zpěvu Beránka, zpěvu konečného osvobození

a vítězství: *Všichni zpívali novou píseň.* (Zj 5,9)

Hlas Pastýře

Jako každé židovské dítě i Ježíš začal zpívat na klíně Josefově a učil se modlitby, žalmy a žehnání. Každou sobotu chodil na shromáždění do synagogy a třikrát ročně se účastnil o velkých svátcích poutí do Jeruzaléma. Když byl povolán k řečnickému pultu, aby přečetl úryvek ze Zákona, přednášel ho v žalmových tónech, jak bylo židovským obyčejem. Později zpíval se svými učedníky, jak uvádí evangelista Marek (14,26): *Potom zazpívali chvalo zpěv a odešli na Olivovou horu.* A jeho hlas je hlasem pravého pastýře, který znají jeho ovce: *Slyš, hlas mého milého! Hle, právě přichází... milý se ozval a řekl mi... Po zemi se objevují květy, nastal čas zpěvu.* (Pís 2,8-12)

Nebeská liturgie

Již nyní máme účast na velikolepé liturgii, která se dnem

i noci slaví před Božím trůnem: *Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy. Od jeho hlasu se pohnuly podvaly prahu a dům se naplnil dýmem.* (Iz 6,3-4)

Kristovým vtělením se otevírají brány nebes: *Náhle tu bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, ve kterých má zalíbení.* (Lk 2,13-14)

Apokalypsa symbolizuje svaté město, nebeský Jeruzalém, který se spojuje s Jeruzalémem na zemi, Církví, který *sestupuje od Boha a září Boží vznešeností* (srov. Zj 21,11): *Uslyšel jsem jakoby mocný hlas velkého zástupu v nebi: Aleluja! Vítězství, sláva a moc našemu Bohu!... Radujme se, jásejme a vzdejme mu čest, neboť nadešla Beránkova svatba, jeho nevěsta se připravila.* (srov. Zj 19,1-9)

Podle FuL 80/2001
Přeložil -lš-

Dar sluchu

Slyšet se musíme učit. O to více, že se nacházíme v prostředí, které je ustavičně zaplavováno akustickými signály. V obchodech, v restauracích, všude hlučí reproduktory. Ale již Vilém Busch říkal: »Hudba ztrácí krásu, protože je ustavičně spojována s rámusem.« Ucho, které umí poslouchat, rozlišuje mezi pouhými hluky a smysluplnými zvuky. A toto rozlišování je významné. Protože libý zvuk vyvolává libý pocit. I to je jedna prostá pravda.

Spolu s jinými výzkumnými vědci objevil Alfredo Tomatis (velký lékař, který více než 50 let v mravenčí vědecké práci zkoumal procesy slyšení a předávání zvuku a vyvinul pravé umění slyšení), že sluch je první orgán, který se u člověka vyvíjí, a to již v pátém měsíci těhotenství. Otevíráme se životu skrze sluch, stejně jako je sluch našim posledním kontaktem se světem, než ho v okamžiku smrti opustíme. Sluch je tedy

současně červenou nití všech našich zkušeností. Žádná buňka našeho těla se nevymyká kontrole orgánu rovnováhy, který má své umístění právě v uchu. Z toho vyplývá, jak podstatné je naše zvukové prostředí.

Vypráví se, že k profesorovi Tomatisovi přišel jeden opat na radu, protože mniši jeho kláštera trpěli depresivními stavy. Na konci vyšetřování objevil dr. Tomatis, že příčinou bylo zrušení zpěvu v modlitbě hodin.

Max Thürkauf o svobodě

Tragédie dějin křesťanství spočívá v okolnosti, že lidé sice chtějí svobodu, nechťejí však lásku, kterou jim Kristus přinesl; že se ve své svobodě rozhodli pro svobodu místo pro lásku.

Když se popře, že člověk je stvořen k Božímu obrazu, zvrhne se svoboda v chaos.

Zvířata nemají žádné dějiny, protože nemají svobodu.

Čím výše stoupáme v duši ke svobodě ducha, tím zřetelněji vidíme, jak malý je podíl toho, na co může lidské vědecké poznání vrhnout nějaké světlo.

Pozemský člověk je svou svobodou bytostí mezi dobrem a zlem. Existence těchto pólů je předpokladem pro existenci svobody.

Láska předpokládá svobodu, protože nikdo nemůže být k lásce přinucen. Svoboda bez lásky vede vždy do zajetí, do života bez Boha. Láska je vlastností svobody, může existovat jen ve svobodě.

Ve svobodě pro Boha nepovede žádná tzv. bezhodnotová věda člověka k odloučení svobody od odpovědnosti. Každý vědec bude pak ve svém »ora et labora« v lásce k Bohu, bližním a ke stvoření dělat jen to, co si může před Bohem mravně a eticky zodpovědět.

Hnací silou materialistických přírodních věd je zvědavost. Uspokojení zvědavosti se děje skrze lest, skrze přelstění přírody. Proto moderní přírodní věda není křesťanská, nýbrž je to důsledek zneužitého křesťanství, svoboda od Boha, svoboda bez lásky.

Mnichům zůstalo jen mlčení, ale tento stav vedl ke smutku a ke skleslosti.

Když odejmeme našemu tělu a naší duši zvukové podněty, které jsou potřebné pro utváření jejich energetického náboje, pak upadáme do strnulosti, která může vést až k omrzlosti životem a dokonce k zbláznění. Naopak i přemíra hluku může vyvolat stejné účinky. To vysvětluje, proč se v našich velkoměstech hovoří o nebezpečí »akustické nákazy«.

Lidský sluch má dar bránit se proti bombardování hlukem, ale když to trvá delší dobu, ztrácí tuto svoji pojistku. Následek: člověk upadá do zvukového chaosu a vzdaluje se od sebe samého a od toho, který ho stvořil. Jestliže nedbáme na to, abychom měli kolem sebe libé zvukové prostředí, pak se ztrácíme ve věcech a situacích, které nás stále více odvádějí od nás samých.

Jsou tóny a zvuky, které léčí, a tóny a zvuky, které zraňují. Na Východě znají přísloví: »Když tvé mluvení není pěknější než mlčení, buď' zticha.« My jako křesťané máme k dispozici přebohatou plnost gregoriánského chorálu. Tomatis říká: »Gregoriánský chorál neuzdravuje, nýbrž zachraňuje.« A opět: »Duše toho, kdo zpívá posvátnou hudbu, začíná se pohybovat v jejích podstatných rytmech, které jsou rytmem původního prapočátku, kdy ještě nebyl člověk vystaven zvukovému tlaku skrze kulturu, společnost nebo učební postupy.«

Slyš, Izraeli

Ústřední modlitbu židovského národa, *Shema Izrael*, se zbožní židé modlí několikrát denně. V hebrejštině pochází slovo *slyšet* z kmene *Shem*, což znamená *jméno* čili Boží volání. Jen zaslechnutí tohoto jména dovoluje vstoupit do svatého vnitřního města.

V Bibli je řada příběhů a obrazů, které to potvrzují. Vezmě-

OSOBNÍ SVĚDECTVÍ OD HEAVY METALU K CHVALOZPĚVU

Miloval jsem hlučnou, rychlou heavymetalovou rockovou hudbu. Čím rychleji, tím lépe. Bylo to v 70., 80. a 90. letech. Rocková hudba byla stále rychlejší, hlučnější a já jsem byl stále závislejší. Bylo mi úplně jedno, co se v textech zpívá. Hlavní věcí byla »silná hudba«.

Obálky gramofonových desek představovaly hlavně příšery, krev a obrazy smrti. Zpívalo se o smrti, sexu a o satanovi. Čím to, že mě to přitahovalo a neodpuzovalo? Řekl bych, že to bylo tím, že jsem neznal Boha.

Můj otec se za mě mnoho modlil a dával mi čisté knihy od světců. Tato modlitba mého otce mě zachránila. Krůček za krůčkem jsem se obracel a poznal jsem zpěvy chvály nejdříve v kostele a pak v charismatické obnově. Můj bratranec, který se mnou chodil na rockové koncerty, se obrátil krátce po mně.

V rockové hudbě, kterou jsem se ohlušoval, šlo vždy o satana proti Kristu. Říká se v ní, že satan je silnější. Ale po svém obrácení jsem poznával stále jasněji, že satana jde porazit. Že ke mně proudí všechna síla, když zpívám Boží chválu.

Oldřich
FuL 80/2001

me například proroka Eliáše (1 Král 19,9), který se ukryje v jeskyni (jednoznačný, jasný obraz) a snaží se slyšet. Nejdříve vnímá silný, prudký vítr, ale Hospodin ve větru nebyl. Následuje zemětřesení, ale ani v něm není Bůh. Následuje oheň, ale Hospodin není ani v ohni. Po ohni přichází konečně něžný tichý hlas. Boží hlas prorok nevnímá ani v živlu vzduchu, ani země, ani ohně, nýbrž v duchu.

V tomto *Shema*, v tomto slyšení se nám zjevuje Bůh. Vyhledává nás, mluví k nám a chce se s námi spojit.

*Z Feuer und Licht 80/2001
přeložil -lš-*

Škeblička a oceán (2)

Jediné skutečné NEKONEČNO, které se ve své moudrosti a dobrotě učinilo přístupným pro svého omezeného tvora, nepřestává tím být nekonečným, na to musíme ve všem svém styku s ním pamatovat. U tohoto konstatování jsme skončili svou první úvahu. Pokusme se nyní vyvodit z této skutečnosti užitěčné praktické závěry.

Začněme tím, že si ujasníme, jaký je v tom rozdíl, když poznáváme to, co je v řádu věci pod námi nebo vedle nás, a když chceme poznat to, co je v řádu věci nejen nad námi, ale co je samo v sobě dokonce ve zcela jiném, nás zcela přesahujícím řádu.

Jak postupuje naše poznání?

Naše přirozenost tíhne k tomu, učinit si o všem, co jsme a co nás obklopuje, ucelené poznání, jak říkáme, proniknout k jádru věci. Toho dosáhneme, když se nám zdá, že známe odpověď na všechny otázky, které se v naší mysli k danému předmětu poznání vztahují. Je tomu tak již od samého počátku našeho života. Projevem dětského »objevování světa« bývá prohlášení: »Tati, já už vím, proč...« Kolikrát jsme už za svého života takové skálopevné objevitelské přesvědčení museli postupně změnit! Náš dojem či dokonce přesvědčení, že jsme si ten či onen jev či skutečnost »osvojili«, zdaleka neznamená, že naše poznání opravdu odpovídá a plně vystihuje podstatu poznávaného předmětu nebo jevu. Hodnota a výstižnost každého takového »uceleného a uzavřeného« pojmu odpovídá jednak složitosti samého předmětu a jednak stupni našeho duševního a inteligenčního vývoje. Jiný je »ucelený« pojem, který si o automobilu vytvoří pětileté dítě, zcela jinou představu o automobilu má jeho otec a značně odlišnou má inženýr konstruktér v automobilce.

Pravdivost a objektivnost každého takového poznání nezávisí tedy na našem přesvědčení či pocitu, že je výstižné a ucelené. Poznání je svým způsobem vždy omezené a podmíněné. Opravdu uvážlivý člověk si zachovává vědomí, že jeho poznání je a zůstává neúplné, a je ochoten a připraven je stále doplňovat a opravovat. Tak zjišťujeme, že ani v omezeném světě se nemůžeme nikdy »dobrat konce«.

Poznávání Nekonečného

Jestliže to platí o poznávání skutečnosti konečného světa, co říci o poznávání Toho, který je Nekonečný? Není to udivující, že ačkoliv v případě Boha máme před sebou objekt poznání, který je po všech stránkách nevýstižný a absolutní, není snad jiné oblasti, kde by se tolik lidí cítilo být »odborníky« s právem »posledního slova«, jako právě zde?

Naše »kapacita« je omezená

Je tomu již více než dvě stě let, kdy člověk pocítil svou »kapacitní omezenost«, a musel konstatovat, že nikdo z lidí už není schopen obsáhnout všechno vědění a poznání o tomto omezeném světě. Pansofisty

a encyklopedisty vystřídali specialisté, jejichž obory se dále stále více štěpí, protože svým narůstajícím objemem překračují kapacitu jednotlivce. Již vědomí, jak »nepřeberné« je množství poznatků o omezeném hmotném světě, nás musí přivádět k opravdové pokoře, úžasu a úctě před Tím, který toto všechno sám svou nekonečnou moudrostí nejen obsáhl, ale svou nekonečnou mocí také stvořil, učinil z ničeho.

A což teprve, jestliže naše poznávání směřuje nikoliv ke skutečnosti tohoto stvořeného, hmotného, tedy omezeného světa, ale k samému Absolutnu, nekonečnému a neomezenému Bohu a Stvořiteli všeho viditelného i neviditelného! Poznávat nekonečného Boha je něco naprosto odlišného ode všeho poznávání v jiných oborech lidského vědění, a čím hlubší je naše poznání o Něm, tím větší musí být naše úcta a úžas vyjádřený výstižně známým rčením »ignoramus et ignorabimus«. Svatý Pavel mluví v této souvislosti o poznávání *jako v zrcadle* (srov. 1 Kor 13,12).

Poznávání jako ovládnutí

Poznávat znamená odhalovat řád věcí a světa. Tento řád

ve světě není náš vynález, tím méně výtvar, je to řád, který do svého díla vložil Stvořitel. Svět byl stvořen k slávě Stvořitele a k našemu užitku. Tím, jak poznáváme svět, poznáváme také své místo v něm. Svět poznáváme, abychom si ho podmanili v tom smyslu, v jakém ho Stvořitel stvořil pro nás a k naší potřebě. Poznávání je tedy vstupování do daného řádu věcí.

Ovšem Boha, který je nám nekonečně nadřazen, však nepoznáváme, abychom si ho podmanili. Boha nemůžeme poznávat jinak než právě jako bytost nám absolutně nadřazenou. Boha poznáváme, abychom naopak na základě tohoto řádu bytí sami uznali a přijali tuto skutečnost a **podrobili se Bohu** s patřičnou úctou, neboť taková je hierarchie řádu všeho toho, co je. Boha poznáváme především proto, abychom úplnějším způsobem poznali sebe. To, čemu při tomto poznávání máme přijít »na kloub«, není Bůh sám o sobě, ale především náš vztah k němu a naše postavení ve světě, do kterého nás postavil, tedy smysl našeho života.

Pokorným úžasem, plným úcty nás musí naplnit již samotná skutečnost, že člověk při vši své omezenosti je od svého Stvořitele obdařen schopností přibližovat se ve svém poznávání k TOMU, který je NEKONEČNÝ. Toto přibližování je přiměřené našemu postavení jedině tehdy, když uznáváme, že cokoliv z Boží nekonečnosti poznáváme, nás nekonečně přesahuje a zůstává to pro nás i nadále tak jako tak ve skutečnosti **tajemstvím**. Všechno to, o čem se domníváme, že jsme do své omezené »škebličky« nabrali z nekonečného OCEÁNU BOŽÍ VELIKOSTI, je ve skutečnosti pouze odlesk odlesku, který musí být spojen s vědomým přijetím oné základní podmíněnosti: totiž že uznáváme svou neschopnost a omezenost před tváří Boží neomezenosti. Toto uznání je

uznáním, které se opírá o víru. Ale i sama tato víra jako zvláštní cesta poznání tak velice překračuje naši lidskou omezenost, že je možná jen jakožto **nesmírný a nepochopitelný Boží dar a nezasloužená milost**. Tato víra jakožto božský dar je ovšem kvalitativně jiného charakteru než víra, kterou věnujeme lidem a věcem kolem nás.

K čemu je nám víra?

Víru potřebujeme i k poznávání věci tohoto světa. Jestliže poprvé čteme nebo slyšíme o tom, že u břehů Ameriky stojí socha Svobody, můžeme tuto skutečnost přijmout za svou pouze za předpokladu, že **věříme** tomu, kdo nám o tom podává zprávu, a na tuto víru jsme odkázáni do té doby, dokud se sami o této skutečnosti nějakým způsobem nepřesvědčíme, takže náš dosavadní »svědek« se tak pro nás stane zbytečným. Pokud mu věříme, pak mu věříme vždy s podmínkou, že naše osobní zkušenost nebude jiná než jeho tvrzení. Obyvatelé samarského města věřili Samaritance, dokud sami na vlastní oči neviděli Mesiáše (srov. Jan 4,42) přičemž z jejich vyjádření vyplývá, že jí nevěřili právě ochotně.

Poznávání v úžasu

Ale v případě poznávání Boha je Bůh v jedné osobě Předmětem poznání i sám o sobě nejvěrohodnějším Svědkem, bez jehož svědectví se nikdy nemůžeme ani nebudeme moci obejít. I když se nám již může zdát, že jsme si o něm udělali zcela »ucelený« pojem, je tento náš pojem pouze »náznakem« samotné Skutečnosti, která je a zůstává nekonečná a nevystižitelná. Jakákoliv přílišná sebejistota nás vystavuje nebezpečí, že Boha nikoliv »poznáváme«, ale že si ho spíše jen sami »vytváříme« či »dotváříme«, ale to by byla v tomto případě zcela absurdní situace, protože staví veškerou realitu na hlavu, neboť

co je absurdnějšího, než když si tvor jakkoliv osobuje právo tvořit si svého Stvořitele. Různé psychologizující antropomorfismy, které používají někteří autoři (např. Anselm Grün) mohou být libivé, ale také nebezpečně zavádějící. Člověk je stvořen podle Božího obrazu, ale to neznamená, že Bůh je »člověk umocněný na nekonečno«. V tomto procesu, a tedy vlastně **vztahu** poznávání také nemohu nikdy pochybovat o věrohodnosti Svědka, který je absolutní ve své dokonalosti, ale jedině o relevantnosti svého poznávání, neboť to je vystaveno velkému nebezpečí opovážlivého překračování vlastní kompetence. Naše poznávání Boha není proces, který má nahradit »víru« vlastním »přesvědčením« a postupně »vyřadit svědka« jako zbytečného. Naše poznávání Boha je naopak stálým **prohlubováním víry**, stále pevnějším prokazováním její nezbytnosti, je to nikdy nekončící proces pokorného a vděčného přijímání daru od Boha, který nám dovoluje nahlédnout již zde na zemi alespoň jako v *zrcadle* do nevyčerpatelné studnice své **NEKONEČNOSTI**.

Nezbytná úcta a pokora

Tím nemá být řečeno, že naše poznávání Boha je pouze pasivním přijímáním jeho zjevující milosti a naše aktivní úsilí

není k ničemu, nýbrž že naše aktivní úsilí je smysluplné jen v pokorné součinnosti s darem víry a v uvědomělé podřízenosti této víře. Víra v tomto případě tedy není pouhou výplní tam, kde zatím chybí přesvědčení,

ale sama je tím nejhlubším, nejskutečnějším a nejnezbytnějším základem každého přesvědčení o Bohu. Poznávání Boha by se mělo dít na kolenou.

Jak rozhodující a podstatný je podíl pokorné a poslušné víry a milosti na opravdovém poznávání Boha, je zřejmé z toho, jak mnoho lidí s vysokou intelektuální úrovní a vzděláním nemá o Bohu představu buď vůbec žádnou, nebo zcela pochybenou, zatímco u velkého množství lidí prostých a často nevzdělaných nacházíme udivující a hluboké poznání jediného a pravého Boha, onu nedocentelnou »víru bretaňské selky«. Vědění o Bohu není vyhrazeno pro ty, kteří si je vybrali jako svůj obor. Vědění o Bohu není podmíněno vědeckým přístupem. *Děkuji ti, Otče, že jsi tyto věci skryl před moudrými a učenými a zjevil je maličkým. Ano, Otče, že se ti tak zalíbilo* (Jan ...)

Vědění o Bohu není oborem, ve kterém by někdo mohl hrát

tehdy, když *krev kozlů a býků byla jednou provždy nahrazena novozákonní OBĚTÍ KRVE BOŽÍHO SYNA* (srov. Žid 9,12; 10,14). Nic z toho, čemu věřili galilejští rybáři, když o Letnicích vyšli z večeřadla, nebylo ani nikdy nebude překonáno a nahrazeno něčím novějším, nic z toho neztratilo a nikdy neztratí svou platnost.

Záruka spolehlivosti

Vzhledem k tomu, že naše přirozenost byla *podrobena nicotnosti* (srov. Řím 8,20), důsledku onoho »satanského obratu« který již na samém počátku lidských dějin postavil veškerou skutečnost na hlavu, bylo přímo nezbytné, aby Bůh dal člověku **spolehlivou, institucionální záruku své svědecké věrohodnosti**. Proto poslal svého Syna a ten nám oznámil nejen pravdu o Otci a o sobě, ale také nám přinesl potěšující jistotu, že tuto institucionální záruku nám dává **ve své Církvi** a jmenovitě v jejím učitelském úřadě. Jak říká sv. Petr, *žádné proctví není přenecháno soukromému výkladu* (2 Petr 1,20).

Pokud se někomu zdá, že učitelství úřad omezuje jeho vědeckou svobodu, musí se vážně zamyslet, zda nepodlehne nebezpečnému pokušení přeceňovat sám sebe a osobovat si kompetenci, která člověku nepřísluší. Je třeba se vystříhat satanovy koncepce, podle které člověk může *být jako Bůh* a může si tedy tvořit i boha podle svého obrazu. Taková koncepce je sama o sobě sebevražedná, protože pak proti sobě nutně stane mnoho bohů. Dokladem těchto nebezpečných důsledků jsou dějiny náboženských válek. Pokus překonat tyto rozpory jen hlásáním všeobjímající tolerance by nebylo nic jiného než nebezpečné opium lidstva pocházející ze stejné laboratoře zla: - laboratoře toho, který je *lhářem od počátku*.

(Dokončení v čísle 48)

»Hodnotová svoboda« moderní vědy

Takzvaná hodnotová svoboda moderních přírodních věd je hodnota, která vzniká znehodnocením morálních hodnot. To umožňuje materialistům mezi vědci věřit, že je dovoleno oplodnit lidské vajíčko ve zkumavce mužským semenem a pak je vložit do lůna ženy, která je neplodná. Je takováto žena matkou, nebo macechou? Co tomu řekne jednou dítě, až se to doví?

Se svou hodnotovou svobodou dovolují si moderní přírodovědci pronikat do nejsvětějších míst lidského těla, do mateřského lůna. Ve jménu vědy, která se domnívá, že pod její vlajkou je dovoleno všechno, co může být laboratorními a technickými prostředky provedeno, uchovávají se lidská embrya zmrazená na -200°C , aby s nimi mohli experimentátoři nakládat podle své libosti. Když jsou za to obviněni, poukazují na to, že možná z jejich experimentů vzejde lidstvu něco dobrého.

Velký fyzik Werner Heisenberg řekl, že ideology musíme hodnotit nikoliv podle jejich cílů, nýbrž podle prostředků, kterými chtějí těchto cílů dosáhnout. Stále znovu je třeba zdůrazňovat, že ďábel je vysoce inteligentní duch, který velmi dobře ví, že zlo se nemůže nabízet nezabalené. Čím je něco horší, tím drahocennější musí být darovací obal, tím více vystupují do popředí dobré stránky. Dobro však nepotřebuje inteligenci, ale lásku. Bez lásky se inteligence stává nejnebezpečnějším nástrojem zla.

Když si vědci myslí, že mohou rozhodovat o lidských embryích, pak si myslí ve své vědecké víře, že se přitom nejedná o člověka. Zakonodárci, vybavení stejnou »vědoivrou«, se nebojí Boha, ale lidí, a proto mají strach označit takové manipulace za vraždu.

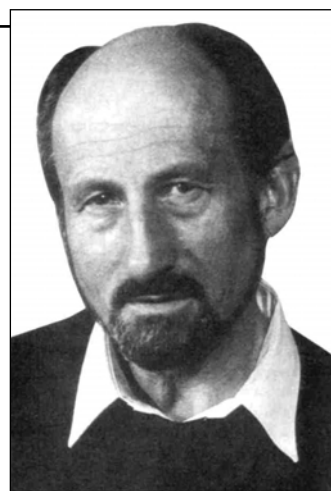
Materialisté si nedovedou představit, že člověk je člově-

kem od samého počátku své existence, protože na začátku je vidět jen velmi málo hmoty. Oplodněné vajíčko, se kterým manipulují, má ve skutečnosti rozměry jen desetiny milimetru. Ale podstatou člověka je nesmrtelná duše, duch, který z onoho světa vstupuje do jeho těla na tomto světě. Prostor a čas jsou vtělená věčnost. Jestliže člověk není od okamžiku svého početí pokládán za člověka, pak se otevírají dveře, aby se s ním zacházelo jako s »ještě ne člověkem«.

Protože v materialistické vědě je člověk předmětem tak zvané věcné diskuse, mohou být předmětem diskuse i hranice mezi »ještě ne člověkem« a člověkem tohoto předmětu. Důsledky takovéto dialektiky jsou například tyto:

»První děti ze zkumavky stály ještě novinářům za titulek, ale dnes už to nikoho nezajímá.« Nyní šokuje lidi jiná zpráva: »Armáda USA platí

25 dolarů za každý plod, aby na něm mohla zkoušet bakteriologické zbraně.« Na průvodních listech tohoto »zboží« je uvedeno: »Porodní odpady.« Laboratoře je nakupují místo pokusných králiků a kosmetický průmysl vyrábí z hluboce zmrazených embryí prostředky pro krásu. Při stále stoupající poptávce jsou ženy, které se ocitnou v nouzi, nuceny psychickým nátlakem k potratu. Země třetího světa, ale také londýnská potratová klinika jsou nejjistějšími dodavateli... Jeden moderní potomek dr. Fausta sedí v Institutu pro lidskou fyziologii na univerzitě v Chieti v Itálii. Profesor Giorgio Data je intenzivně zaměstnán výrobou umělé placenty. Ve změní strojů a hadic pěstoval 18-24 týdnů staré plody, které byly císařským řezem vyňaty z lůna matky. Některé vyrostly v těchto strojích do velikosti 30 cm. »Musel jsem tento vývoj zastavit, jinak by plody dosáhly porodního stá-

Prof. Dr. Max Thürkauf

dia,« svěřil se profesor v květnu 1981 francouzskému odbornému časopisu »Le Quotidien de Médecin«. Cíl tohoto vynálezu? »Mohu tento vývoj tak ovlivnit, že vznikne podle přání buďto atlet, nebo génius.«

Takové nehoráznosti jsou možné jen ve vědě, která se osvobodila od hodnot. Požadovaná bezhodnotovost spočívá v bludném kruhu svobody od hodnot, která všechny hodnoty znehodnocuje.

*Z knihy Maxe Thürkaufa:
Požár Černobyli*

Bez svobody není lásky

Prof. Dr. Max Thürkauf

Až do Kristova příchodu ležela mezi stvořením a rájem propast. V našem padlém, ale Kristem vykoupeném světě, ve kterém můžeme žít a musíme umřít, není lásky bez utrpení.

Protože svoboda je předpokladem pro lásku, dostává Zlý možnost, aby člověka sváděl. Ale láska Stvořitele je nekonečně větší než láska jeho tvora, takže Bůh se od člověka neodvrátil, nýbrž jako vlastní vzal na sebe utrpení, které je od vstupu tajemství zla do dějin spojeno s láskou. Je to totiž právě utrpení, které se v golgotském tajemství změnilo v tajemství dobra a přineslo člověku odpuštění vin.

Bez svobody by nebylo lásky, tak jako nucení k lásce

by odporovalo podstatě lásky. Nikdo nemůže nikoho nutit k lásce, ani Bůh ne, protože by odporoval sám sobě. Bůh, který je láska, byl by sám sobě přinucením. Svoboda zbavit se svobody není svoboda, nýbrž protiklad svobody.

Zkušebním kamenem lásky je svoboda milovat nebo nemilovat. Láska bez zkoušky svobodou by nebyla láskou, nýbrž připoutáním k nějakému tvorů. Od pádu prvních lidí se stalo pro každého člověka pozemské bytí zkušebním časem, cestou, od které závisí místo, kterého člověk pozemským životem dosáhne. Čas je rozhodující pro věčnost.

Teprve na věčnosti, v bezčasovosti, učiní patření na Boha

člověku nemožným ho nemilovat. Utrpení pekla - odloučení od Boha - spočívá v tom, že zatracený se musí zříct této lásky. Svoboda tohoto času je ohněm k očištění lásky, protože při patření na Boha už není možné zneužít svobodu a chtít být svobodný od Boha. Na onom světě spojení člověka se Svobodou, s Bohem, bude lidská svoboda zcela osvobozena od viny a bude zcela svobodná pro dobro. Ze svobodné volby mezi dobrem a zlem vzejde svoboda k dobru osvobozenému od zla. V touze po této svobodě říká svatý Augustin: »Nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě.«

*Z Lebe 45/2001,
přeložil -lš-*

Život svatého Františka (28)

Muži to udělali tak, jak jim František řekl, a skutečně obdrželi bez zaplacení všechno, co si přáli, v hojné míře.

Příchod světce do vlasti se rovnal triumfu. Určitým způsobem se opakoval obraz vjezdu Pána do jeho města o Květné neděli. Všude na krajích cest se tísnilo lidé, jákali vstříc Františkovi a mávali olivovými větvemi. Nikdo už nemyslel na onu dobu, kdy na téhož Františka plivali jako na blázna a zavrhovali jej i jeho druhy.

Také nyní zanesli Františka do biskupského paláce jako hosta biskupa Guida. Zase byl blízko svému společenskému údolí, mohl alespoň vdechovat vůni květin a bylin a slyšet švitoření a zpěv ptáků, které sem vítr zanášel z údolí. Nemohl sice svým tělesným zrakem vidět všechnu tu krásu, ale jeho vzpomínky mu ukazovaly nádherný obraz vlnících se pšeničných lánů, stříbrozelený třpyt olivových hájů a slibné bohatství vinic.

Občas se vracely jeho vzpomínky k jinému jaru. Co se stalo tehdy na náměstí před biskupským palácem? Zřekl se všeho pozemského a svobodný a veselý jako Boží potulný pěvec vyrazil, aby dobyl svět. Kam ho zavede příští cesta?

Věděl to. Ani na okamžik nepochyboval o tom, že nyní vyrazí a bude putovat jen proto, aby potkal sestru Smrt. Ta mu otevře bránu k věčnosti.

NÁVRAT DOMŮ

Drahocenná je v Božích očích smrt jeho svatých. Vždy znovu vzpomínal František na tato útěchyplná slova žalmu. V tom spočívalo tajemství, že si mohl zpívat dokonce uprostřed bolestného utrpení.

Přirozeně, že to slyšeli i bratři, kteří byli kolem něho, a pověděli to bratru Eliášovi. Nemohl se snad někdo nad takovým chováním před tváří smrti pohoršovat, nebo ho mít dokonce za rouhání? Bratr Eliáš ho na to taktně upozornil. František mu to neměl nijak za zlé. Lidé byli tak strašně úzkoprsí, tak úzkoprsí, že tomu nemohli porozumět.

»Bratře, dovol mi, abych se radoval z Pána svým zpěvem a svou nemocí. V milosti Ducha svatého cítím se tak sjednocen se svým Bohem, že se mohu pro jeho milosrdenství dokonce navýsost radovat.«

Mezitím léto pominulo. Ohlásil se vládný podzim. Jednoho dne navštívil světce lékař jménem Benbegnate. Nemocný se na něho

díval s otevřenými očima, jako by chtěl svým pohledem proniknout hluboko do jeho srdce. Zeptal se:

»Bratře lékaři, co říkáš mému bratru Tělu?«

»S Boží pomocí bude zase zdravé!«

Byla to obyčejná, dobře míněná lež, kterou se pokoušíme těžce nemocným lidem zatajit pravdu o jejich pravém stavu. Kdo se ptá na to, zda takové řeči nebrání smrti poznamenanému, aby se na svou poslední velkou cestu lépe připravil?

U Františka nebylo třeba se o to obávat. Proto také řekl: »Prosím tě, bratře Benbegnate, řekni mi pravdu. Já ji snesu.«

Nyní mu přiznal lékař se vši otevřeností: »Otče, podle lidských měřítek je tvoje nemoc nevléčitelná. Podle mého soudu zemřeš koncem září, nebo začátkem října.«

»Je-li tomu tak, buď velebena sestra Smrt!« František to řekl s velkou radostí.

K Písni o slunci chyběla ještě poslední sloka. František ji diktoval bratřím Lvovi a Angelovi: »Veleben buď, Pane, pro naši sestru tělesnou smrt...!«

Od té chvíle byly dni světce dobře sečteny. Setkání s velkým Osloboditelem bylo přede dveřmi!

Bratři klečeli kolem jeho lůžka, »prvorozený«, bratr Bernard z Quintavale, po jeho pravici a vikář řádu, bratr Eliáš, po levici. Jako kdysi patriarcha Jakub roztáhl nyní František své paže a zeptal se, na koho má přenést svá práva. Všichni mu odpověděli: »Na bratra Eliáše!«

»I já tak chci!«

S nemocným a takřka slepým zrakem obráceným k nebi řekl František: »Tobě, můj synu, žehnám ve všem a se vším, jak mohu, ba ještě více, než mohu. Co nemohu, to ať ti učiní ten, který může všechno!«

A obrácen k ostatním bratřím, dodal: »Žijte blaze, všichni moji bratři, žijte v bázní Páně a zůstávejte vždy s ním!«

Zavládlo hluboké ticho přerušované jen zcela tichým zadržovaným vzlykáním.

* * *

Ale to ještě nebyl konec. Dokonalý rytíř neumírá jako šosácký měšťák v posteli, ukryt v pokoji. Padá na válečném poli. Jeho duše se chce vrátit k Bohu ze svobody, za kterou bojoval do posledního dechu. Byl to tento rytířský duch, který povždy zůstával ve Františkovi životný? Požádal biskupa a starostu o povolení, aby ho mohli odnést do Porciunkuly. Tam v tichu malé chýše

byl na svém místě jako rytíř Mariin a rytíř paní Chudoby.

V půli cesty dal František zastavit. Sám už nemohl spatřit nádherný obraz, který se zde nabízí zraku, znal ho však velmi, velmi dobře. Odtud je i dnes uchvacující pohled na Assisi, nad kterým ční Rocca a v pozadí mohutný Monte Subasio.

»Assisi, milovaná domovino, Boží Prozřetelností a láskou vyvolené město! Buď Bohem požehnáno, protože skrze tebe bude zachráněno mnoho duší.

Mnozí se stanou služebníky Nejvyššího, tak jak budou v tobě přebývat, budou vyvolení pro tvé věčné království.«

Byl to poslední pozdrav jeho otcovskému městu a byl to svatý pozdrav. Všichni, kteří slyšeli jeho slova, dali se do pláče. V Porciunkule začal jeho návrat domů.

Jako pravý otec svých synů diktoval nyní svou závěť. Až už nebude mezi živými, má sloužit tato závěť jako duchovní pokrm v bouřích života.

Myslel také na Kláru a »chudé ženy« ze San Damiana. Dal jim zanést své požehnání a krátké povzbuzení, aby vždy zůstaly věrně řeholi. Slíbil jim všem, že se zakrátko shledají.

Bratra Tělo, kterého tak trestal, prosil o mír a odpuštění. Pak jeho myšlenky zalétly do dálky. Ve Věčném městě žila Jacopa, neobyčejná žena, dobrotivá hostitelka, která o něho ve svém domě tak často pečovala. Nyní si František přál, aby mohl tuto ženu před svou smrtí ještě jednou spatřit. Prosil jednoho bratra, aby jí napsal. Ale ještě než to mohl udělat, bylo slyšet kroky a klepání a v chýši stanula paní Jacopa se svými dvěma syny, tajemně povolána Kristem.

Srdce světce bylo dojata radostí a dovolil, aby tato žena byla svědkem jeho umírání.

(Pokračování příště)

Život Kristův (52)

LII. „Proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě“

1) *Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.* (Jan 18,37) Když Pilát v průběhu procesu položil Ježíšovi otázku, zda je opravdu králem, ještě před slovy, která jsme uvedli v úvodu této katecheze, uslyšel následující Kristova slova: *Moje království není z tohoto světa.* (Jan 18,36) Když římský prokurátor naléhal dále: „Ty jsi tedy přece král?“, obdržel tuto odpověď: „Ano, já jsem král.“ (srov. Jan 18,33–37)

Tento soudní dialog, který je zachycen v Janově evangeliu, nám dovoluje navázat na naši předchozí katechezi, jejímž tématem byla Ježíšova zvěst o Božím království. Současně pak tato slova otevírají před naším zrakem ještě jeden rozměr Ježíšova poslání, na něž ukazují slova: „vydat svědectví pravdě“. Kristus je králem a přišel na svět proto, aby vydal svědectví pravdě. On sám tvrdí: *Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.* (Jan 18,37) Tato odpověď otevírá před našima očima nové horizonty jak významu Kristova poslání, tak významu povolání člověka a zejména nám ukazuje, jak je člověk zakořeněn v Kristu.

2) Prostřednictvím slov adresovaných Pilátovi Ježíš podtrhuje to, co je nejpodstatnější v celém jeho kázání. Zároveň však jistým způsobem předjímá to, co je nejvýmluvnějším obsahem velikonoční zvěsti, tedy kříže a vzkříšení. Když hovořili o Ježíšově kázání, dokonce i jeho odpůrci vyjadřovali jeho základní obsah slovy: *Mistře, víme, že jsi pravdomluvný... učíš cestě k Bohu podle pravdy.* (Mk 12,14) Ježíš tedy byl mistrem – učitelem cesty přivádějící k Bohu. Tento obrat v biblických a mimobiblických textech pradávných dob označoval náboženskou nauku spásy. Pokud se jedná o běžné Ježíšovy posluchače, ti byli hluboce zasa-

zeni jiným aspektem Ježíšova kázání, jak to dokládají evangelisté: *Žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona.* (Mk 1,22) *Žasli nad jeho učením, protože v jeho slově byla moc.* (Lk 4,32) Tato autorita Ježíšových slov byla způsobena tím, že Ježíšovo kázání bylo hluboce zakořeněno v pravdě. Posluchači a učedníci ho nazývali Mistrem ne tolik v tom smyslu, že by znal Zákon a Proroky a dovedně je komentoval, nýbrž z jiného, mnohem silnějšího důvodu: Ježíš k nim totiž promlouval s autoritou. Tato autorita vyplývala z autority té pravdy, jejímž zdrojem je sám Bůh. Ježíš sám tvrdil: *Moje učení není moje, ale toho, který mne poslal.* (Jan 7,16)

3) Právě v tomto smyslu, který zahrnoval Boží působení, byl tedy Ježíš nazýván Mistrem. *Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem, to skutečně jsem.* (Jan 13,13) Ježíš byl Mistrem pravdy, již je sám Bůh. Této pravdě Ježíš vydával svědectví až do posledního dechu, a to s autoritou toho, kdo je Králem v oblasti pravdy. Již v předchozí katechezi jsme věnovali pozornost Horské řeči, v níž Ježíš zjevuje sebe sama jako toho, kdo přišel nikoli proto, aby zrušil Zákon a Proroky, nýbrž proto, aby je naplnil.

Toto naplnění Zákona bylo dílem jeho autority a jeho královské důstojnosti. Byla to královská autorita samotné Pravdy, která rozhoduje o Zákonu na základě svého božského původu a na základě postupného zjevování tohoto Zákona a jeho pravého původu světa.

4) Horská řeč ukazuje na autoritu, s níž Ježíš naplňoval své poslání. Připomeňme si některé důležité výroky, které na zmíněnou Ježíšovu autoritu ukazují: *Slyšeli jste, že bylo řečeno před-*

kům: Nezapíšeš. ... Ale já vám říkám ... (Mt 5,21–22) *Slyšeli jste, že bylo řečeno: Nezcizoložíš. ... Ale já vám říkám...* (Mt 5,27–28) *Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: Nebudeš přísahat křivě. ... Ale já vám říkám ...* (Mt 5,33–34) V každém „Ale já vám říkám“ je autoritativní předložení oné pravdy ohledně lidského života, jak je obsažena v Božích příkázáních. Ježíš tedy nekomentuje lidským způsobem texty Starého zákona, nýbrž hovoří s autoritou samotného Zákonodárce. Je to autorita, na níž stojí Zákon. Je to autorita krále. Zároveň se jedná o autoritu pravdy, na jejímž základě se nový Zákon stává pro člověka zavazujícím principem jeho života.

5) Když Ježíš vícekrát při své Horské řeči pronáší ono „Ale já vám říkám“, pak je v jeho slovech cítit ozvěnu a jakýsi odraz tradičních biblických textů, v nichž se často opakuje: Tak praví Hospodin, Bůh Izraele. (srov. např. 2 Sam 12,7) *A nyní slyš, Jákobe, můj služebníku, Izraeli, jehož jsem si vyvolil. Toto praví Hospodin, který tě učinil, ...* (Iz 44,1–2) *Tak praví Hospodin, váš vykupitel, Svätý Izraele...* (Iz 43,14) Navíc tak Ježíš odkazuje na Boha, jehož se dovolával Mojžíš, když dával Izraeli starý Zákon. Ježíšova autorita je mnohem silnější než Mojžíšova. Vždyť nazaretský Mistr o sobě hovoří jako o naplnění Zákona a Proroků, a to v síle poslání, jehož se mu dostalo shůry; nikoli na Sinaji, nýbrž díky jeho převznešenému synovskému poměru k Bohu Otcí.

6) Ježíš má jasné vědomí ohledně poslání, jež je podepřeno silou pravdy shůry, která vychází ze samotného pramene pravdy. Existuje tedy hluboký soulad mezi odpovědí, kterou dal Ježíš Pilátovi: *Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě,* (Jan 18,37) a prohlášením před posluchači: *Moje učení není moje, ale toho, který mne poslal.* (Jan 7,16) Sjednocují-

cím prvkem tohoto a celé řady dalších podobných prohlášení ohledně autority pravdy, jejímž je Ježíš nositelem a zvěstovatelem, je Ježíšovo vědomí ohledně poslání, jehož se mu dostalo shůry.

7) Ježíš si je tedy vědom toho, že v jeho slovech se lidem zjevuje věčná Boží Moudrost. Právě z tohoto důvodu kárá ty, kdo jeho učení odmítají, a odvolává se na královnu z jihu (na královnu ze Sáby), přičemž si dovoluje tvrdit, že on je někdo vyšší než král Šalomoun (srov. Mt 12,42). Velmi dobře ví a také to otevřeně prohlašuje, že slova vyvěrající z této věčné Moudrosti nikdy nepominou. *Nebe a země pomínou, ale má slova nepominou.* (Mk 13,31) Vždyť tato slova obsahují sílu věčné pravdy, a ta je na věky nezníčitelná. Jsou to tedy slova věčného života, jak to vyznal apoštol Petr v jednom z kritických momentů, když mnozí z těch, kteří se shromáždili, aby naslouchali Ježíšovým slovům, se od něj začali odvracet, poněvadž nedokázali chápat jeho slova a nebyli s to přijímat je, když Ježíš začal předpovídat tajemství Eucharistie (srov. Jan 6,66).

8) Zde se dotýkáme tajemství lidské svobody, která může říci ano nebo ne vůči Ježíšovu poselství, vůči věčné pravdě, která je obsažena v Ježíšových slovech. Tato nauka je platná, a proto je také schopna dát lidem všech dob – tedy i naší epochy – příslušnou odpověď na jejich povolání, neboť její zaměření přesahuje vše časné a pomíjející. Před tímto problémem, který má jak teologickou, tak antropologickou dimenzi (jedná se o způsob, jak by měl člověk reagovat nebo jak se zachovat tváří v tvář předložené pravdě), prozatím postačí odkázat na to, co řekl II. vatikánský koncil zejména s ohledem na citlivost dnešních lidí na tematiku hledání pravdy. Koncilní otcové zejména tvrdí: „Všichni lidé pak mají povinnost hledat pravdu,

především o Bohu a o jeho církvi, a poznanou pravdu přijmout a zachovávat.“ (DH 1) Dále pak otcové tvrdí: „Pravda nevznáší svůj nárok jinak než silou pravdy samé, která proniká do lidské mysli jemně a zároveň také mocně.“ (DH 1) Vzhledem k povinnosti přijmout poznanou pravdu a zachovávat ji pak koncilní otcové tvrdí: „Lidé však nemohou splnit tuto povinnost způsobem přiměřeným své přirozenosti, nemají-li psychologickou svobodu a nejsou-li zároveň prosti vnějšího nátlaku. Právo na náboženskou svobodu tedy nevyplývá ze subjektivní dispozice osoby, nýbrž ze samé přirozenosti.“ (DH 2)

9) Na tomto základě si můžeme uvědomovat, že Ježíš je opravdu učitelem věčné pravdy. Koncilní otcové nejprve připomínají, že: „Bůh povolává lidi, aby mu sloužili v duchu a v pravdě...“, a posléze dodává: „To se v nejvyšší míře ukázalo na Ježíši Kristu, který je náš Mistr a Pán, a přitom tichý a pokorný srdcem, své učedníky trpělivě získával a zval. Svá kázání dokonce podpíral a dotvrzoval zázraky, aby povzbudil a posilnil víru posluchačů, ne aby na ně vykonával nátlak.“ (DH 11) Konečně pak koncilní otcové spojí tyto rozměry Ježíšova učení s velikonočním tajemstvím: „Nakonec při dovršení díla spásy na kříži, jímž lidem zjednal spásu a pravou svobodu, dovršil své zjevení. Vydal totiž svědectví pravdě, nechtěl ji však násilím vnucovat těm, kteří se proti ní stavěli. Vždyť jeho království se neprosazuje údery meče, ale uskutečňuje se svědectvím a nasloucháním pravdě a roste láskou, jíž Kristus povýšený na kříž lidi k sobě přitahuje.“ (DH 11)

Můžeme tedy již na tomto místě učinit závěr, že ten, kdo upřímně hledá pravdu, nalezne ji poměrně snadno v učení ukřižovaného Krista spolu s řešením problému svobody.

*Preklad doc. Ctirad Václav
Pospíšil Th.D. OFM*

Nad majetkem církví se zavírá voda?

Jak naznačil ministr kultury, ani Zemanova vláda v tomto volebním období církvím nic nevrátí. Církevní majetek – ukradený před půlstoletím komunisty – tak zůstává i nadále v rukou postkomunistického státu. Ministr má pro to své vysvětlení: tvrdí, že církev (rozuměj katolická) tak dlouho brzdila práce na podkladech výčtového zákona, až propásla šanci, že by zákon mohl být do voleb schválen. Podle něj církev ani neměla zájem na vrácení majetku výčtovým zákonem, protože dávala přednost exekutivnímu rozhodnutí vlády. Navíc prý církev nedodržel termín předložení soupisu požadovaných objektů, takže vláda, která údajně chtěla vrátit alespoň „prokazatelně kultovní“ majetek, teď bohužel nemůže vrátit vůbec nic.

Ponechme stranou, jak to bylo s termínem, zda byl opravdu dohodnutý s Českou biskupskou konferencí, anebo pouze požadovaný (nedlouho před uplynutím) kterýmsi úředníkem ministerstva. Pokud by vláda opravdu měla zájem na spravedlivém narovnání s církvemi a chtěla jim vrátit nějaký majetek, nic jí v tom nebránilo. Kromě toho, že si umanula, že to neudělá, protože církev prý smějí dostat jen to, co jim parlament odklepne zákonem. A co jim parlament odklepne, to je i otázka mravní úrovně opozičně smluvního komplotu, který má ve sněmovně třípětinovou většinu.

Slíby by se ovšem měly plnit, a to i premiérské. Jestliže premiér slíbil, že do konce funkčního období vláda odstraní alespoň nejkřiklavější chyby v původním výčtovém zákoně z r. 1991, podle něhož byl řeholním řádům vrácen alespoň zlomek majetku, může to teď udělat už jen exekutivní cestou. Jedná se o 18 pozemků pod klášterními objekty, na které se při vydání budov „zapomnělo“. Pozemky nejsou stavby, tak by je vláda

vrátit mohla, třebaže „církev nedostane do voleb ani cihlu“, jak píše Právo (donedávna Rudé).

Právo úplně zajásalo, když líčilo katolickou církev jako „nenasytanou rybářku z pohádky o zlaté rybce“ a neúspěch jednání o majetku jako „politický propadák církevních představitelů“. Vymyslelo si, že církev chce majetek obcí i soukromých osob a „lahodily by jí“ prý také objekty škol, ústavů sociálních služeb, léčeben atd. Podle Práva je církev tak nestoudná, že si dovoluje žádat dokonce i katedrálu sv. Víta na Pražském hradě (!) nebo nemocnici sv. Alžběty v Praze na Slupi. Že je tato řádová nemocnice již 10 let vrácená, to detektivům z Práva jaksi uniklo.

V rozvleklém příběhu o „vrácení“ církevního majetku se hrály svou smutnou roli i dřívější vlády. Žádná si netroufla samostatně udělat cokoli pro spravedlnost. Nedalo se čekat,

že se něco změní, rozdělí-li se moc mezi politické strany, které mají nejen stejnou proticírkevní ideologii, ale v zásluku na církevní majetky jsou i personálně propojené.

Stát, jenž si říká demokratický, nemůže trvale ignorovat základní demokratické zásady, mezi něž patří právo na vrácení odcizeného. Tahání za nos nikoho o demokracii nepřesvědčí. Má-li se ČR vrátit na cestu do civilizované Evropy, z níž se díky „přátelům starých pořádků“ (jak hezky říká pan prezident) povážlivě sesmekla, nezbude českým voličům nic jiného než radikálně vyměnit celou politickou garnituru. A nepodaří-li se to, nespláchnou nad výdělkem jen církve, ale i celá tzv. občanská společnost, která si teď možná naivně myslí, že jedna nespravedlnost (a ještě k tomu na církvích) nikoho nezabije.

*Jiří Karas
www.karasj.cz*

P. WERENFRIED VAN STRAATEN K TERORISTICKÉMU ÚTOKU

»Kde byl Bůh prohlášen za mrtvého, tam to má ďábel lehké.« prohlásil P. Werenfried van Straaten. »Podlý útok na Spojené státy americké a na všechny lidi dobré vůle nejen změnil náš život, ale také mnoho lidí přivedl blíže k Bohu. Náhle jsme opět pochopili, že ho musíme vroucně prosit o pomoc. Zatímco se na obrazovkách míhaly strašné obrazy, cítili jsme se stále více bezradní. Střídaly se tu hněv, pocity pomsty, smutek a soucit.

Dlouho jsem se díval na ty obrazy. Cítil jsem se vržen zpět do doby druhé světové války. Tisíce nevinných našly smrt tehdy jako dnes. V té době jsme ovšem přesně znali nepřítele, nyní se skrývá uprostřed nás. Co pomohou zbraně tohoto světa, co jsou platná všechna předběžná opatření, když jednotlivé osoby ve své propastné nenávisti jdou tak daleko, že dávají v sázku svůj vlastní život, jen aby způsobily chaos a ničení? Na koho se máme obrátit v této situaci? Kdo potěší rodiče, děti, manžele, manželky a přátele? Kdo najde slova, aby vysvětlil takový nesmysl?

Všichni jsme to viděli, ve světě zavládlo zlo. To zlo má své jméno: odmítání Boha. Je to moc temnot. Od té doby, co byl Bůh prohlášen za mrtvého, má to ďábel lehké. Když není Boha, není ani ďábla. Nyní se oba se vrátili. Zapřísahám vás, dovolte Bohu, aby se definitivně vrátil do vašeho života, vzyvejte ho, aby stál při nás v této strašné době, prostě ho o útěchu pro pozůstalé. Nastartujme nové křížové tažení modliteb. A nezapomeňte na Matku Boží. Ona je naše Přímiluvkyně u Boha. Madono z Fatimy, stůj při nás v naší nouzi!«

Werenfried van Straaten OPraem.; podle kath-net

Žili obyčejný život neobyčejným způsobem

Z homilie Jana Pavla II. dne 21. 10. 2001 při blahorečení manželů Ludvíka a Marie Beltrame Quattrocchiových

Najde Syn člověka na zemi víru, až přijde? (Lk 18,8) Tato otázka, kterou Ježíš uzavírá své podobenství o nezbytnosti *stále se modlit a nikdy nepřestávat* (Lk 18,1), otřásá naší duší. Je to otázka, po které nenásleduje odpověď: ona totiž chce interpelovat každou lidskou osobu, každé církevní společenství, každou lidskou generaci. Odpověď na ni musí dát každý z nás. Kristus nám chce připomenout, že lidský život je orientován na setkání s Bohem; ale právě v této perspektivě se ptá, zda při svém návratu najde duše připravené ho očekávat, aby s ním vstoupily do Otcova domu. Proto říká všem: *Bděte, protože nevíte dne ani hodiny.* (Mt 25,13)

Draží bratři a sestry, drahé rodiny, dnes jsme si dali schůzku u příležitosti blahorečení dvou manželů: Ludvíka a Marie Beltrame Quattrocchiových. Tímto slavnostním církevním aktem chceme dát na vědomí příklad kladné odpovědi na Kristovu otázku. Odpověď dali dva manželé, kteří žili v Římě v první polovině dvacátého století, ve které byla víra v Krista vystavena tvrdé zkoušce. I v oněch obtížných letech manželé Ludvík a Marie drželi lampu víry rozžatou – lumen Christi – a předávali ji svým čtyřem dětem, z nichž

tři jsou dnes přítomny v této bazilice. Předraží, o vás kdysi takto psala vaše matka: »Živili jsme je vírou, aby poznali Boha a milovali ho.« (L'ordito e la trama s. 9) Ale onen živoucí plamen předávali vaši rodiče také přátelům, známým, kolegům... a nyní z nebe ho rozdělují celé Církvi.

Nemohla se nám naskytout šťastnější a významnější příležitost než právě ona dnešní, abychom oslavili dvacáté výročí apoštolské exhortace *Familiaris consortio*. Tento dokument, který si uchovává i dnes velkou aktuálnost, kromě toho, že osvětluje hodnotu manželství a úkoly rodiny, povzbuzuje k zvláštnímu úsilí na cestě ke svatosti, na kterou jsou manželé povoláni silou svátostné milosti, která se »nevyčerpává ve slavení svátosti manželství, nýbrž provází manžele po celý jejich život« (FC 56). Krása této cesty se odráží ve svědectví blahoslavených Ludvíka a Marie, výrazném příkladu pro italský národ, který tolik dluží manželství a rodině, na něm založené.

Tito manželé prožívali manželskou lásku a službu životu ve světle evangelia a s velkou lidskou intenzitou. Přijali s plnou odpovědností úkol spolu-

pracovat s Bohem při plození potomstva, velkodušně se věnovali dětem, aby je vychovávali, vedli a orientovali k odhalování jeho záměru lásky. Z této tak úrodné duchovní půdy vytryskla povolání ke kněžství a k zasvě-

cenému životu, která ukazují, jak manželství a panenství, když vycházejí ze společného zakořenění v manželské lásce k Pánu, jsou důvěrně spjaty a navzájem se osvěčují.

Tim, jak dbali na Boží slovo a na svědectví světců, tito blahoslavení manželé žili obyčejný život neobyčejným způsobem. Uprostřed radostí a prací normální rodiny dokázali vést život mimořádně bohatý po stránce duchovní. Středem byla každodenní účast na Eucharistii, k níž se družila dětská úcta k Panně Marii, kterou každý večer vyzývali v modlitbě svatého růžence, a také vztah k moudrým duchovním vůdcům. Tak dokázali provázet své děti při rozlišování povolání a posilovali je, aby hodnotily všechny věci »shora ze střechy«, jak často s oblibou říkali.

Bohatství víry manželů Ludvíka a Marie Beltrame Quattrocchiových je živou ukázkou

toho, co Druhý vatikánský koncil potvrdil, že totiž všichni věřící jsou povoláni ke svatosti, a specifikoval, že manželé sledují tento cíl »*proprium viam sequentes (vlastní cestou) – v podmínkách, povinnostech a okolnostech svého života*« (LG 41). Toto přesné označení koncilu nachází dnes své naplnění v prvním blahorečení manželského páru: u něho věrnost evangelium a hrdinství ctností byly prověřeny způsobem jejich života jakožto manželů a rodičů. Na jejich životě, tak jako na životě tolika manželských dvojic, které den co den plní s úsilím své rodičovské úkoly, je možno rozjímat o svátostném rozvoji Kristovy lásky k Církvi. Manželé totiž »tím, že v síle svátosti plní své povinnosti manželské a rodičovské proniknutí Duchem Kristovým, skrze něhož je jejich život naplněn vírou, nadějí a láskou, směřují stále více k dosažení vlastní dokonalosti a vzájemného posvěcení a mají tak účast na oslavě Boha« (GS 48).

Drahé rodiny, dnes tu máme jedinečné potvrzení, že cesta ke svatosti podniknutá společně, v manželské dvojici, je možná, je krásná, je mimořádně plodná a je podstatná pro dobro rodiny, Církve a společnosti.

To nás podněcuje prosit Pána, aby byly vždy početné takové dvojice manželů, které jsou schopny dát svatosti svého života vyzářovat »velkému tajemství« manželské lásky, která má svůj původ ve stvoření a naplňuje se v jednotě s Kristem a s Církví (srov. Ef 5,22-33).

Jako každá cesta posvěcení ani vaše, drazí manželé, není snadná. Každý den jste podrobováni těžkostem a zkouškám věrnosti svému povolání, abyste pěstovali manželskou a rodinnou harmonii, abyste plnili poslání rodičů a účastnili se společenského života.

ZÁZRAK MEZI TROSKAMI

Newyorský starosta Rodolph Giuliani prohlásil před 30 000 účastníky vzpomínkové slavnosti na Yankee stadiónu, že pokládá pohled na budovu kostela sv. Pavla, která stojí bez porušení, bezpečně a klidně uprostřed trosek, za zázrak. Tato nejstarší veřejná budova stojí neporušena uprostřed trosek okolních budov, které se zřítily současně se zasaženými »dvojčaty«. V kostele nebylo porušeno ani jediné okno. V kostele se nachází nejstarší olejomalba na světě se znakem USA a klekátko G. Washingtona, skleněný lustr z Irska a mnoho náhrobků a nápisů z prvních dob USA.

Kostel zůstal stát jako znamení naděje a metafora dobra.

Podle kath-net

Liturgická čtení

Učte se hledat v Božím slově odpověď na všechny otázky, které vám život klade každý den. Svatý Pavel nám ve druhém čtení připomněl, že *všechno, co je v Písmu napsáno, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, k usvědčování, k napravování a k výchově ve spravedlnosti* (1 Tim 3,16). Opření o sílu těchto slov můžete společně přistupovat ke svým dětem, ať je to vhod či nevhod, napomínat je a povzbuzovat s *všestrannou trpělivostí a znalostí nauky* (2 Tim 4,2).

Manželský a rodinný život může doznat také chvilé trápení. Víme, kolik rodin má v takových případech pokušení ke ztrátě odvahy. Mám na mysli zvláště ty, kteří žijí v dramatu rozdělení; mám na mysli ty, kteří zakoušejí nemoc a kteří trpí předčasnou ztrátou manželského druhu nebo dítěte. I v takových situacích je možno vydávat velké svědectví věrnosti v lásce, které je ještě významnější, protože je očištěno průchodem bolestnou zkouškou.

Všechny zkoušené rodiny svěřuji do starostlivé Boží ruky a láskyplné péče Panny Marie, vznešeného vzoru manželky a matky, která dobře poznala utrpení a námahu následování Krista až pod kříž. Draží manželé, nenechte se nikdy přemoci skleslostí: milost svátosti vás podpirá a pomáhá vám, abyste vytrvale zvedali své paže k nebi jako Mojžíš, o kterém byla řeč v prvním čtení (srov. Ex 17,11-12). Církev je při vás a pomáhá vám svou modlitbou především ve chvílích nesnázi. Současně žádá všechny rodiny, aby podpiraly paže Církve, aby neselhávala ve svém poslání prosit, těšit, vést a povzbuzovat. Děkuji vám, drahé rodiny, také za pomoc, kterou poskytujete mé službě Církvi a lidstvu. Každý den prosím Pána, aby pomáhal tolika rodinám zraněným nouzí a nespravedlností a dal vyrůst civilizaci lásky.

Nejdražší, Církev na vás spoléhá, aby obstála vůči výzvám, které na ni čekají v tomto novém tisíciletí. V jejím poslání »je rodina na prvním místě a je nejdůležitější« (List rodinám, 2); Církev s ní počítá a volá ji, aby byla »pravým subjektem evangelizace a apoštolátu« (tamt. 16).

Jsem si jist, že budete na vyšší úkolu, který vás čeká na každém místě a za všech okolností. Povzbuzuji vás, draží manželé, abyste plně přijali svou roli a svou odpovědnost. Obnovte v sobě misijní úsilí a učíňte své domovy privilegovaným místem hlásání a přijímání evangelia v atmosféře modlitby a v konkrétním uskutečňování křesťanské solidarity.

Duch svatý, který naplnil srdce Panny Marie, aby - když se naplnil čas - počala v životě Slovo a přijala ho spolu se svým snoubencem Josefem, kéž vás podporuje a posiluje. On nechť naplní vaše srdce radostí a pokojem tak, abyste uměli každý den chválit nebeského Otce, od něhož pochází každá milost a požehnání. Amen.

L'Osservatore Romano 23. října 2001

Setkání pro dívky na téma „Na hlubinu“ se koná v Klokotech 7. – 9. prosince 2001. Chcete-li spolu s námi prožít dva nevěsední dny, vezměte si s sebou spacák, přezůvky, zápisník, popř. kytaru a přijďte. Začínáme v pátek večer. Srdečně vás všechny zveme a těšíme se na vás. Sestry Nejsvětějšího Spasitele, Staroklokotská 1, 390 03 Tábor-Klokoty, tel. 0361/23 25 84.

Neděle 18. 11. – 33. neděle v mezidobí

1. čt.: Mal 3,19-20a
Ž 98(97),5-6.7-8.9
Odp.: srov. 9 (*Přišel Hospodin, aby spravoval národy podle práva.*)
2. čt.: 2 Sol 3,7-12
Ev.: Lk 21,5-19

Pondělí 19. 11. – ferie

1. čt.: 1 Mak 1,10-15.41-43.
54-57.62-64
Ž 119(118),53.61.134.150.155.158
Odp.: srov. 88 (*Zachovej mi život, Pane, a budu dbát na tvá přikázání.*)
Ev.: Lk 18,35-43

Úterý 20. 11. – ferie

1. čt.: 2 Mak 6,18-31
Ž 3,2-3.4-5.6-7
Odp.: 6b (*Hospodin mi pomáhá.*)
Ev.: Lk 19,1-10

Středa 21. 11. – památka Zasvěcení

P. Marie v Jeruzalémě
1. čt.: 2 Mak 7,1.20-31
Ž 17(16),1.5-6.8+15
Odp.: 15b (*Až procitnu, nasytím se pohledem na tebe, Hospodine!*)
Ev.: Lk 19,11-28

Čtvrtek 22. 11. – památka sv. Cecilie

1. čt.: 1 Mak 2,15-29
Ž 50(49),1-2.5-6.14-15
Odp.: 23b (*Kdo žije správně, tomu uká-
žou Boží spásu.*)
Ev.: Lk 19,41-44

Pátek 23. 11. – nez. pam.

sv. Klementa I. nebo sv. Kolumbána
1. čt.: 1 Mak 4,36-37.52-59
1 Kron 29,10bc.11abc.11d-12a.12bcd
Odp.: 13b (*Chválíme tvé slavné jméno, Hospodine!*)
Ev.: Lk 19,45-48

Sobota 24. 11. – památka sv. Ondřeje

Dung-Laca a druhů
1. čt.: 1 Mak 6,1-13
Ž 9(9A),2-3.4+6.16+19
Odp.: srov. 15b (*Rozjásám se nad tvou pomocí, Hospodine!*)
Ev.: Lk 20,27-40

Breviář pro laiky

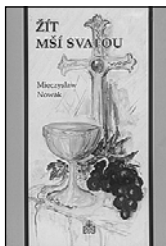
Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	
	18.11.	19.11.	20.11.	21.11.	22.11.	23.11.	24.11.	
Antifona	812	826	841	1653	1708	889	1692	
Žalm	783	783	783	783	786	783	786	
Ranní chvály:								
Hymnus	812	827	842	1653	1709	889	1693	
Antifony	813	828	843	858	874	890	906	
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906	
Kr. čtení a zpěv	816	831	847	1654	1710	893	1693	
Antifona k Zach. kantiku	726	831	847	1595	1596	894	1694	
Prosby	817	831	847	1655	1711	894	1694	
Záv. modlitba	726	832	847	1595	1596	1597	1695	
Modlitba během dne:								
Hymnus	817	832	848	862	879	895	910	
Antifony	818	833	848	863	879	895	910	
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911	
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913	
Záv. modlitba	726	835	851	865	882	898	913	
Nešpory:								
Hymnus	807	821	837	852	1648	1714	900	727
Antifony	808	822	838	853	868	884	900	727
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901	727
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	856	1663	1717	903	729
Ant. ke kant. P. M.	726	726	840	856	1595	1596	904	729
Prosby	811	826	841	856	1664	1718	904	729
Záv. modlitba	726	726	841	857	1595	1596	1597	732
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

DOTISKY

P. Mieczyslaw Nowak:
ŽÍT MŠÍ SVATOU

Úvahy o eucharistickém tajemství, které jsou určeny všem, kdo chtějí stále plněji prožívat mši svatou. Mieczyslaw Nowak rozebírá jednotlivé části mše svaté a všimá si jejich duchovního dopadu na účastníka bohoslužby. Předkládá čtenářům to, co sám prožil a co nabylo v jeho životě rozhodujícího významu ve vztahu k liturgii mše svaté a ke Kristu.

Dotisk 2. vydání, brož., A5, 150 stran, 93 Kč

prastará cesta křesťanství, které právě ze samoty a ze sebeovládání vycházelo dobývat svět pro pravdu, krásu a dobro.

Cesta, váz., B6, 280 stran, 148 Kč

David Torkington:
VNITŘNÍ ŽIVOT

Torkington se v knize zabývá skutečností lásky, jejími selháními, jejími touhami, její potřebou důvěřovat a nechat Ježíše jednat. Ví, že sami to nedokážeme, že k tomu potřebujeme Boží milost. Aby se nám na této cestě lépe putovalo, předkládá své úvahy, které vycházejí ze skutečného života.

Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 116 stran, 99 Kč

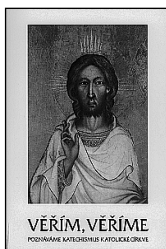

**VĚŘÍM, VĚŘÍME -
 POZNÁVÁME KATECHISMUS
 KATOLICKÉ CÍRKVE**

Zpracoval Josef Hrdlička

Pracovní texty pro seznámení s novým Katechismem katolické církve, které uspořádal olomoucký biskup J. Hrdlička. Jsou zde obsaženy podstatné formulace toho, co by měl znát každý věřící v církvi, aby plně žil podle víry a mohl ji hlásat.

Dotisk 1. vydání, brož., A5, 144 stran, 69 Kč

Józef Augustyn:
SVÁTOST SMÍŘENÍ

Úvahy věnované kněžské službě ve svátosti smíření. Nejsou určeny jen zpovědníkům, ale také laikům, kteří jsou pouze kajícími. J. Augustyn zde vysvětluje poslání a postavení kněze ve svátosti smíření, rozebírá otázku lítosti nad hříchy, dává návod ke zpytování svědomí, hovoří o tom, jak vypadá svátost smíření dnes. To vše a mnoho dalších myšlenek přináší další publikace vynikajícího autora duchovní literatury.

Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 94 stran, 99 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Tomáš Kempenský:
ČTYŘI KNIHY O NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA

Autor knihy vede čtenáře k návratu „ze světa“ do nitra svého srdce. Aby mohl křesťan svobodně ve světě žít, musí nad ním ve svém nitru nejdříve zvítězit. Je to

Pozor! V č. 42 jsme uvedli informace o předplatném na rok 2002.

Matice cyrilometodějská s.r.o.
 Olomouc, 5/2000
 P.O. No. 9, 779 00 OLOMOUČ 9

Matice cyrilometodějská s. r. o.
 Dolní nám. 24
 771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bůhví v oblasti víry a mravy. Neznámá to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: sveitlomo@iol.cz; http://www.maticecm.cz/svetlo; objednávky týdeníku a knih, inzertní knihy@maticecm.cz). Registrční značka MK ČR 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042137741 83 83; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádane nevětejněné příspěvky nevracíme.